

DOCUMENTE ȘI MEMORII

DOCUMENTE ȘCOLARE BIHORENE DIN SECOLUL AL XVIII-LEA

de
GHEORGHE MUDURA

Problema învățămîntului românesc din Bihor, a făcut obiectul unor studii și lucrări încă la sfîrșitul veacului trecut și începutul secolului nostru. Baza documentară restrînsă, limitarea la unele din formele sale de organizare sau poziția subiectivă adoptată de unii autori, au făcut ca pînă în prezent să nu dispunem de o istorie a învățămîntului bihorean, care să-l cuprindă în toată complexitatea. De aceea, ne propunem să oferim specialiștilor, cercetătorilor și profesorilor, într-o ordine cronologică, documentele școlare deținute de Arhivele Statului Oradea¹ sau depistate în alte arhive din țară și străinătate.

Documentele școlare depistate, sînt create în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea (1754—1800) dar, multe dintre ele, cuprind date despre existența învățămîntului românesc bihorean încă din prima jumătate a veacului. Ca arie geografică ne-am oprit la Bihorul contemporan documentelor, care îngloba și unele localități existente azi în județele Satu Mare și Arad sau în Republica Populară Ungară.

Aceste prime documente, dintre anii 1754—1759, atestă activitatea școlilor într-un număr de 13 localități: Oradea, Șilindru, Hășmaș, Tarcea, Vășad, Tulca, Beliu, Păușa și Beiuș precum și din R. P. Ungară: Pocsaj (Pocsaj), Leta Mare (Nagy Léta), Aciad (Acsád) și Cocod (Kakad).

Cea mai mare parte a actelor reprezintă așa-zisele „cataloge ale copiilor și copilelor care au frecventat școala de rit grecesc unită din localitatea... de sub conducerea învățătorului (dascăl, *scholae magister*, *scholae rectoris*, iskola tanító) din localitatea... pe anul...”. Ele repre-

¹ Pentru început prezentăm 19 documente din cele 103 pregătite pînă în prezent pentru publicare. Menționăm că, în mare parte, depistarea și inventarierea lor se datorește regretatului Virgil Maxim, căruia — în cadrul acestui volum — i se tipărește o lucrare avînd ca obiect istoria școlii bihorene (sec. XVIII).

zintă în realitate, liste de elevi și eleve de la școlile respective și au fost întocmite în vederea stabilirii sumei pentru plata învățătorului, de către caseria domeniului episcopiei romano-catolice de Oradea, care patrona la început aceste școli. Salarizarea se făcea în funcție de numărul elevilor, acordându-se anual câte treizeci de crăițari de fiecare copil. Actele au fost întocmite de învățători, preoți locali, protopopi, care autentificau frecvența școlară sau chiar de către oficialul care efectua plata învățătorului.

Numai câteva din școlile atestate sînt denumite „rutene“ sau „rusești“, care funcționau în localitățile cu populație mixtă româno-ruteană. Acestea erau frecventate însă, deopotrivă, de către copiii români sau ruteni. Limba de predare a fost probabil româna, deoarece majoritatea învățătorilor semnează cataloagele în românește, cu alfabet chirilic. Din observarea atentă a documentelor, rezultă că la un moment dat în localitatea Leta Mare (Nagy Léta), cele două comunități au avut fiecare câte o școală proprie.

Un număr restrîns de documente, sînt de fapt cereri de ajutoare adresate de elevi episcopului catolic din Oradea pentru a putea continua studiile la școala română și la cea de cantori (care probabil pregătea și viitorii învățători), ambele din Oradea.

Documentele sînt scrise în limbile română (cu alfabet chirilic), latină și maghiară.

La publicarea acestor acte am adoptat următoarele criterii: 1) se redau în limba în care au fost scrise; 2) fiecare document este precedat de un rezumat; 3) s-a respectat forma originalului fără intervenție în text, întregindu-se unele prescurtări sau cuvinte cu litere lipsă. Pentru a respecta limbajul de epocă am reprodus „ad litteram“ textul din documente cu toate că în comparație cu vorbirea actuală apar unele mărunte erori de exprimare și diferențe ortografice; 4) documentele nedatate sau incomplet datate (an, lună, zi) au fost datate cu aproximație, pe baza comparației și analizei elementelor exterioare. Aceste date apar în paranteze unghiulare; 5) textele scrise cu alfabet chirilic au fost notate cu semnul *.

S-a adoptat această formă de publicare, întrucît textele pot servi și pentru întocmirea unor studii de lingvistică și onomastică din această perioadă.

Pe lingă considerentele enunțate mai sus, edităm aceste documente școlare deoarece ele atestă existența unor importante școli românești și cataloage de elevi în secolul al XVIII-lea, oferă o imagine a evoluției culturale, prin intermediul așezămintelor școlare. Totodată ele aduc în circuitul științific, evoluția denumirilor în limba română a localităților bihorene.

ANEXE DOMUMENTARE

1754 ianuarie (11) Oradea. Cererea elevului Popovici Teodor, de la școala unită din Oradea, fiul preotului din Abrămuț, adresată episcopului romano-catolic, Paul Forgach, pentru a fi ajutat cu grâu. I se aprobă o cibă de grâu.

Méltóságos Groff,
nekem kegyelmes Patronusom

Alázatos instantiamal ke(n)telenitettem Excellentiadnak lábaihoz leborulvan, hogy éngemet kevés búzával, szokot kegyesége szerint segiteni Olah — iskolában járó diákat meltoztassék Excellentiád. Melly réám botsátot kegyelmességet meghálálni és Istent imádni Excellentiadnak hoszas életéért meg nem szünöm maradván,

Excellentiadnak

alázatos szolgája
Popovici Todor, Vedres Abrahami
papfia Váradon tanulo iffiu az
unitus iskolaban.

[Pe verso:]

Az Méltóságos Gyimesi Groff Forgách Pál váradi püspök kegyelmes uram eö Excellentiájához alázatos nyujtandó instantiaja.

A belöl meg irt instánsnak.

Comittitur frumentario nostro, quatenus ex frumento episcopali ab intus supplicanti unum cubulum tritici emensuret. Varadini 11^a ianuary 1754.

Paulus C. Forgach.
Episcopus mp.

Quod introscriptus supplicans a D. Frumentario accepit frumenti cub. unum, praesentibus recognosco.

Varad Olaszi 15 ianuary 1754

Mar. Duszinszky mp.

Studiosi vallachici Theodori Popovics de trit. cub. uno, idest l. 754.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 1. Original, l. latină, l. maghiară, semnături autografe, filigran.

1754 martie (16) Oradea. Cererea lui Gligor și Dumitru Popp, fii preotului din Galoșpetreu, elevi la școala de cantori și la școala unită română din

Oradea, adresată episcopului Paul Forgach, de a li se da un ajutor în grâu pentru hrană în scopul continuării studiilor. Se aprobă 3 cibile de grâu.

Nagy Méltóságú Gróf és Püspök!

Erdemönk föllött valló, jó kegyelmes Ur!

Mely alázatossággal folyamodni kentelenítettönk Excellentiádt háthátós szine eleibe az véget, hogy mink ketten egy testvirök ide Váradra tanulásra jöttönk, egyikönk ugyan, az kántorhoz jár, egyik pediglen az Olách unitus iskolában, is mostan szörös telnek idein, az élelmönkben megfogyatkozván mély alázatossággal kérvén Excellentiád, meltoztasék Atyai kegyessége szerint, egy kevés búzával kegyessen megsegíteni, hogy miis mégis tanulássunkat továbbat gyakorólhasuk. Ezzel elvárván hathatos valaszát, maradunk,

Excellentiádnak

alázatos szegény szolgaj

Popp Gligor

és *Popp Demeter unitus*

tanullo ifiak

[Pe verso:]

Introsertis suplicantibus in simul tres cubuli frumenti emensurandi ep(isco)pali frumentario nostro comittunt. Varad. 16ª mart. 1754.

Paulus C. Forgach Ep(iscopu)s mp.

De* la jupîn am luat trii chibule de grâu 3 și le scriem sus doi și le-am lu(a)t Orade în luna lui în 16, o mie de ani ci(n)zâci 4

Popi(i) feciori *Gligor* — *Mitru* mp.

Nro. 148

Parochi graeci ritus Galos Petrien. filij pro frumento.

Duorum studiosorum unitorum.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. Oradea, Acta economice, dos. 3858, f. 2. Original, l. latină, l. maghiară, l. română cu alfabet chirilic, semnături autografe, filigran.

1754 mai 31. Oradea. Lista elevilor de la școala unită română din Oradea, cuprinzînd tineri din Oradea și din alte localități din Bihor și Transilvania.

Adolescentes in graeci ritus unitorum schola existentes.

Magno Varadini Anno 1754 ad finem may

Miklos Zlagnay, Vaszeles Vasady, Moises Hajoj, Jeremias Rontoy, Lupui Nosorigdy, Togyer Apaty, Szimeon Apaty, Floris Titikhazy, Janos Kishazy, Ianos Abrahamy, Floris Abrahamy, Peter Erdely, Iosel Varadijak — Dimian, Gergel, Togyer, Demeter, Alexis, Miklos, Mihaly, Ferencz, Markuly, Gyuri, Togyer, Iános, Misu, Gyuri. Vankay-Varadijak, Ursuly Kisirigdy. Iános Kisirigdy, Ieremias Alpariaij, Alexes Loboncz, Ianos Karey. (Summa 33).

Pap Gabor unitus parohus mp.

[Pe verso:] —

Varadini studentes adolescentes
N 379.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 3—4. Original, l. latină, semnătură autografă, filigran.

(1754 mai 31 — iunie 15 Șilindru). Lista elevilor de la școala rutheană din Șilindru. Printre elevi figurează copii cu prenume și nume românești ca: Togyer, Olah, Grigonța, dar majoritatea ruteni cu nume maghiarizate.

Az mely gyermekeket tanitok.

Thatt László, Latki Demeter, Thatt Gyurka, Halaz Gergely, Szántoi Ferencz, Vasárhelyi Mihály, Galamb Miklos, Kocsis Miska, Vak Miska, Thott Gyurka, Szabo Gyurka, Fazekas Miska, Grigoncza Iános, Grigoncza Miska, Bodnár Gyurka, Bodnar Iános, Oláh Iános, Miklos Iános, Miklos Deme, Miklos Thomás, Orosz Péter, Nagy Iacob, Nyalkási Peter, Nagy András, Sandor Iános, Piricssei Iános, Kis Iános, Kele Vajda Miska, Kele Vajda Iancsi, Kele Vajda Miklós, Piricssei Miska, Farkas Togyer, Farkas Iános, Papp Iános, két arva: Stéphan és Iános, Danházi Gyurka, leányok: Hadázi Ilius, Bodnár Maris — 39.

fl. 19 acceptit.

Er Sellindiensis parochus ruthenorum Ladislaus mp.

[Pe verso:] —

No. 9. Selendiensium studiosorum ruthenorum nomina.
No. 381.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 5. Original, l. maghiară, l. latină, semnătură autografă, filigran.

(1754). Catalogul elevilor de la școala din Poci (Pocsai). Actul este semnat de protopopul Aron Mihai, care preia 8 fl. 30 cr. pentru plata învățătorului.

Cathalogus

Studiosorum graeci ritus unitorum Pocsaiensium.

Nomina et Cognomina:

ac 30 Daniel Keresi, ac 30 Demetrius Ardán, ac 30 Gabriel Dradeu, ac Gabriel Pop, ac 30 Ioannes Feir, ac 30 Ioannes Pop, ac 30 Ioannes Szakal, ac 30 Ioannes Szereodan, ac 30 Ioannes Varga, ac 30 Michael Megyes, ac 30 Nicolaus Nyerges, ac 30 Petrus Csösz, ac 30 Petrus Szákál, ac 30 Theodorus Aaron, ac 30 Gregorius Leitay, ac 30 Vaszei Leitay, ac 30 Lörincz Csiteleky. Summa 17.

Aáron Mihály L. Esperest mp.

Accepti fl. 8 cr. 30.

[Pe verso:] —

N. 11

Cathalogus studiosorum g.r. unitorum Pocsaiensium.

Pocsaiensium Studiosorum nomina.

Fasciculus 4^{tus}

D. Literae Ludimagistrorum valachorum cum nominibus student puerorum.

No. 380.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea. Acte economice, dos. 3858, f. 48. Original, l. latină, l. maghiară, semnătura autografă, filigran.

1756 Ianuarie (9). Oradea. Cererea elevului Ioan Malar, de la școala română din Oradea, adresată episcopului Paul Forgach, prin care solicită să fie ajutat cu cereale și altele. I se aprobă 1,5 cîble de griu.

Excellentissime, Ill(ustrissi)me, ac Re(vere)ndis(si)me D(omi)ne Comes, et Ep(isco)pe D(omi)ne, D(omi)ne confugientium Pater Benignissime.

Multorum sciendo erga graeci ritus iuvenes Clementem Excell(enti)ae V(est)rae protectionem, quos liberalis disciplinae imbuendae gratia, dein vero perspicacius verae romanae fidei praeceptorum intelligendorum gratiose conservat; Hac innata benignitate fretus de genuflexo humillime ad Munificum Excell(enti)ae V(est)rae miser accedo solium, ut Excell(enti) a V(est)ra /: deserendo ruthenicis Scholas et nunc primum tam in latinis, quam hungaricis literis et maxime in romana catholicae fidei dogmatibus agnoscendis /: me miserum frustillo pane pro victu, amictu vero in uno pari /: demisissime veniam petendo /: cothurnorum et charta benigne sublevare nondedignetur. Ob quam clementem gratiam, immortales preces fusurus, dum humillime instuo inter confugientes manere cupio.

Excell(enti)ae V(est)rae

Infimus confugientium

Ioannes Malar

Raczdoroghien(sium) in schola

valachica Varad.

[Pe verso:] —

Suplicanti sex quadrantis frumenti resolvuntur, quos ep(isco)palis frumentarius noster Ioannes Dursinsky emensurandos habebit. Varad 9ª ian. 756.

Paulus C. Forgach E(piscopus) mp.

Quod secundum suplicantis petitionem et assignationem benignam perceperit a D. Frumentario recognosco Varad die 12^a ian. 756.

Idest cub. 1 $\frac{1}{2}$ coram me Matthias Morvai mp. Coram me Stephano Kovács officialium Sárrhetien(sium) mp.

Puer valachicum.

Ad Excel(lentissi)mum. Ill(ustrissi)mum ac R(ever)endissimum D(omi)num D(omi)num Paulum e Comitibus Förgach de Gyms Ep(isco)pum Varadiensem I. Co(mi)t(a)tus Biharien. Supremum ac Perpetuum Comitem Iae. Cae. Ræ. M(aes)t(a)tis actualem Intimum Consiliarium re. : Titt :/ D(omi)num D(omi)num Patrem Confugientium Benignissimum.

No. 146.

Ioannis Malar Studiosi vallachici.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 6. Original, l. latină, semnături autografe, filigran.

1756 decembrie (10). Oradea. Cererea a 12 elevi de la școala de rit grecesc din Oradea, adresată episcopului Paul Forgach, prin care solicită să fie ajutați cu grâu. Moise Dragoș adeverește că elevii au frecventat școala. Li se aprobă 6 cîble. Elevii recunosc primirea cerealelor. Text românesc cu alfabet chirilic.

Méltóságos groff püspök ur,
nekünk érdemünk felött kegyelmes patronusunk,

Nagy alázatosággal ketelenítettünk Excellentiadnak labaihoz leborulni remé-
kedvén hogy Excellentiad szokott kegyesége szerint valamind eddig mostanábanis
benünket Varadi görög rituson levő iskolát gyakorlo déákokat kevés buzával se-
gíteni meltoztasék, melly vellünk istenes iótt io teteményért istent imádni Excel-
lentiadnak hoszas virágzo életéert meg nem szününk maradván,

Excellentiadnak

Erdemetlen leg kisebb szolgálai:

Szabo Iános, Biró Todor, Popovics László, Szava Iános, Popovics Iános,
Popovics Gergelly, Darabant Simeon, Tabor Koszta, Popovics Iosef, Po-
povics Damian, Grigoras Tamás, Orosz Gábor. nro. 12.*

Ego Moyses Drágosi recognosco hic annotatos juvenes graeci ritus unitorum
scholas frequentare mp.

[Pe verso:] —

Supplicantibus ut episcopalis frumentarius noster Ioannes Dursinszky, per duos quadrantes frumenti, insimul sex cubulos constituen. emensurari curet committit. Varad. 10^a decembris 1756.

Paulus C. Forgach E(piscopus) mp.

Noi am luat 12 feciori 6 chiubele de grîu din cel secăreşu.* No. 258.

Graeci ritus studiosi frumenti.

Méltóságos Gyimesi groff Forgách Pál Váradi püspök ur eö Excellentiojahoz alázatos nyujtando instantiojak.

Quilibet eorum medius cubulus

A belöl meg irt instansaknak.

Duodecim studiosorum unitorum. 1756.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 7. Original, l. latină, l. maghiară, l. română cu alfabet chirilic, semnături autografe, filigran.

1758 decembrie (27 Hăşmaş). Cererea învăţătorului român Cristian Mihail al districtului Beliu, de la şcoala din Hăşmaş, adresată consilierului şi administratorului Ştefan Krusper prin care solicită să fie scutit de taxa pentru casa domeniială în care locuia de 7 ani ca învăţător, timp în care a fost plătit de domeniu. Cererea se aprobă.

Méltóságos Nacságos Ur, Consiliarius és Pátronus Uram,

Most hetedik esztendeie hogy oláh iskolát tanítok Bél vidikiben signanter Hagymáson, amell házban és teleken lakom az urasságé volt, és instantiámra eö Excellentiája groff Forgach Pál, Béli plébanus által és oda való tiszt uram által nékem resignáltatott. Angariamis minden esztendőben a püspökség cassájából kiadatott és ezzel táplálom életemet, egyéb jóságom nincsen.

Mostan, az uraság 3 forintot kér rajtam a taxaban, kirevalo nézve alazatosan instálok, mind hogy még edig tekintetben voltam az uraságnál, arra való nézve úgykért hogy a Sz(ent) unioban vagyok, mostis kegyessen méltosstassék az Ur Consiliarius Urnak említett taxámat a ki réám esne elengedni, melly Uri reflexiojéért elnem mulatom i(ste)nt imadni.

Nacságos Ur Consiliarius urnak,

legkisebb szolgálja
Christián Michaél unitus olah iskola
mester Belvidékiben Hagymáson mp.

[Pe verso:] —

Stante expositione, quemadmodum hactenus ita etiam pro hoc anno 1758 sine consequentia et ad ulterius dominale beneplacitum supplicanti ab intus mentionata taxa relaxatur. Varad Olaszini 27^a decembr. 1758.

Steph. Kruspér Consiliarius et Administrator mp.

Hogy Nemzetes és V(ité)zlő Iuricskay Páll udvarbiro uram ez főlebb irtt commissionak értelme szerint az Mélt(óságos) Uraság házájatul essendő arendát in Rh.fl(oren)is *tribus acceptálta* recognoscállom és ezen kezem kereszt vonyásával megerősetett levelemel az urat quietálom. Sig Béli 81^m, decembris 1759.

X [semnul crucii:] *Christian Michaël*
Hagymasi unitus Oláh mester

Coram me Francisco Vary distr. jur. notarius mp. [Sigiliu personal.].

Instantia.

Nro. 88.

Infima.

Relaxata arenda domus d(omina)lis Hagymasien(sis) scholae rectori unito Valchico.

Introserti.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia, rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 8. Original, l. maghiară, l. latină, semnături autografe, sigiliu, filigran.

1759 iunie 3. *Tarcea*. Catalogul elevilor și elevelor care au frecventat școala rutheană de rit grecesc unită din Tarcea, condusă de învățătorul rutean, Georgius Banházy, care primește drept plată din partea domeniului 8 florini și 30 de crăitari. Actul este întărit de preotul român din localitate și de către arhidiaconul districtului românesc al Luncii.

Catalogus

Puerorum in possessione Ér-Tárcea anno 1759ª Scholas graeci ritus unitorum sub Scholae Magistro et catechetico Georgius Bánházi frequentantium:

Theodorus Papp, Franciscus Molnár, Ioannes Molnár, Alexander Molnár, Franciscus Molnar, Franciscus Nyalkás, Ioannes Nyalkás, Petrus Tásnádj, Andreas Tasnadj, Ioannes Csordás, Georgius Varga, Ioannes Palics. Georgius Hegyes, Ioannes Szilágyi, Ioannes Papp. Puellarum: Maria Pap, Elisabetha Molnár — Summa 17^a

Hogy fellől megirtt és meg nevezet gyermekek az görög rituson levő unitus orosz Tarsasj oskolában per annum 1759^a jártak és tanultak recognoscalom és atestálom. Tartsa 3^a iuny 1759.

Er=Tartsai görög rituson levő unitus parochus.

[sigiliu personal:] *Popa Ion*^{*} mp.

Hogy fellől irtt 17 gyermekeknek esztendőbéli tanításáért M. Varad most vacans püspökség cassájából N(emes) V(ité)zlő Perceptor Iurkovits Pál uramtül fogatkozásnêkül nyolcz idest 8 Rh(e)nes f(orinto)kat és 30 kraiczarokat felvettem, rola quietalom. Varadon die 6ta Iuny 1759.

Er-Tartsai görög rituson levo unitus orosz oskola
mester *Georgius Banházi* mp. — [sigiliu personal]

Coram me, Mihaele Aáron Districtus Laksagiens. Archi — Diacono
mp. — [sigiliu personal:]

[Pe verso:] —

Nro. 259ro

Scholae rectoris Ér-Tarcsaien. 8 fl. 30 cr.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 9. Original, l. latină, l. maghiară, semnături autografe, sigilii, filigran.

1759 iunie 4. *Leta Mare (Nagy-Léta)*. Catalogul elevilor și elevelor care au frecventat cursurile școlii unite „rusești” din Leta Mare sub conducerea învățătorului Simion Bocor care pentru învățarea celor 55 de copii primește 27 florini 30 crăițari de la domeniul. Majoritatea elevilor sînt români, restul ruteni. Actul este întărit de preotul român local și de arhidiaconul distric-tului românesc al Luncii.

Catalogus

Puerorum et puellarum in possessione Nagy-Léta anno 1759°, Scholas graeci ritus unitorum sub Scholae Magistro et catechetico Simeone Bokor frequentantium:

Ioannes Hadsi, Paulus Orosz, Michail Klenik, Demetrius Popovits, Florianus Popovits, Michaël Laduczky, Georgius Laduczky, Alexander Popovits, Ioannes Popovits, Mihaeël Iacob, Andreas Rácz, Ioannes Rácz, Ioannes Szűcs, Ioannes Demók, Simeon Thatt, Gregorius Simon, Ioannes Szabo, Elias Szgibo, Petrus Szgibo, Ioannes Arva, Michaël Thott, Michaël Almási, Ioannes Dorogi, Michail Guljas, Gregorius Major, Petru Moldovan, Petrus Dernisan, Basilius Pr(o)copie, Gregorius Procopie, Demetrius Popovits, Georgius Szűts, Ioannes Kákizán, Basilius Major, Georgius Erdelján, Pascalius Ilie, Lazarus Chim, Ioannes Klokoczel, Ieremias Szilágyi, Ioannes Darvasán, Simeon Marian, Ioannes Szűts, Ioannes Mány, Stephanus Mány, Florianus Petrilla, Ioannes Petrilla, Elias Darvasán, Petrus Acs, Gabriel Gombas, Maximius Molnar, Ioannes Krisán. Puellae: Maria Kohaz, Helena Szűts, Maria Laduczky, Anna Klenik, Hellena Laduczky. Summa 55.

Hogy az fellől megírtt s meg nevezett gyermekek az görög rituson lévő unitus orozok Nagy Letai iskola mesternél per annum 1759 — jártak és tanultak recognoscaljuk és atestályuk. Nagy-Léta 4to iuny 1759.

Nagy Létai görög rituson levo unitus parochus.

Popa Iovan mp.* — [sigiliu personal]

[Pe verso:] —

Hogy fellől irtt 55 gyermekeknek esztendőbéli tanitásaért M. Varadj most vacans püspökség cassajából N(emzetes) V(itéz)lő Perceptor Iurkovits Pál uramtúl

fogyatkozás nélkül 27 idest huszonhét Rh(e)nes f(orientokat) és 30 kraiczarokat felvettem, róla quietalom, Váradon die 6ta iuny 1759.

Nagy Létai görög rituson lévő unitus orosz oskola mester

Bokor Semion mp. [sigiliu personal:]

Coram me, Michaële Aaron Districtus Laksagiens. Archi — Diacono mp.

— [sigiliu personal:]

Nro. 256to

Scholae rectoris Nagy-Lethaien. 27 fl. 30 cr.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 10. Original, l. latină, l. maghiară, semnături autografe, sigilii, filigran.

1759 iunie (4). *Acsád*. Catalogul elevilor români și ruteni de la școala unită din Acsád, de sub conducerea învățătorului Ignatie Maximovici, care pentru munca depusă este plătit cu 21 florini renani. Actul este întărit de preotul român din localitate și de arhidiaconul districtului românesc al Luncii.

Catalogus

Puerorum in possessione Acsád anno 1759° Scholas graeci ritus unitorum sub Scholae Magistro et catechetico Ignatio Maximovits frequentantium:

Ioannes Banyász, Georgius Ujfalusi, Georgius Ienovits, Michaël Ivanovits, Ladislaus Almási, Ioannes Papp, Andreas Papp, Alexander Maxim, Ladislaus Kelevajda, Georgius Ujfalusi, Theodorus Várdaj, Michaël Roka, Michaël Demeter, Ladislaus Öveges, Michaël Szeles, Michaël Keljasi, Michaël Orosz, Georgius Nagy, Michaël Papp, Ioannes Velési, Michaël Fekete, Michaël Thatt, Georgius Philipp, Demetrius Szarka, Georgius Szarka, Michaël Nagy, Iacobus Hudak, Ladislaus Szabo, Georgius Frinyi, Michaël Balega, Georgius Ronto, Demetrius Rác, Michaël Olách, Georgius Szürke, Ioannes Várga, Ioannes Gelsi, Michail Hajdu, Theodorus Rác, Michail Ivánko, Ladislaus Nyárfa, Michaël Szabo, Michail Szabo, Summa 42.

Hogy fellől megirtt és megnevezett gyermekek görög rituson lévő unitus Acsadj oskolában per annum 1759° jártak és tanultak recognoscalom és atestálom. Acsád 4ta Iuny, 1759°

Acsádi görög rituson lévő unitus parochus

Procopius Pap mp. — [sigiliu personal:]

Hogy fellől irtt 42 gyermekeknek esztendőbéli tanításáért M. Várad most vacans püspökség cassajábül N(emzetes) V(itéz)lő Perceptor Iurkovits Pál uramtúl fogyatkozás nélkül 21^a Rh(é)nes f(orinto)kat felvettem, róla quietalom. Varad 6ta Iuny 1759.

Acsadj görög rituson lévő unitusok oskola mestere

Ignatii Maximovici mp. — [sigiliu personal:]

Coram me, Michaële Aaron Archi-Diacono mp. — [sigiliu personal:]

[Pe verso:] —

Nro. 255to

Scholae rectoris Acsadiensis 21 fl.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 11. Original, l. latină, l. maghiară. Semnături autografe, sigilii, filigran.

1759 iunie 4. Vășad. Catalogul elevilor care au frecventat cursurile școlii române din Vășad conduse de învățătorul Vasile Sabău, care pentru munca depusă, este plătit de domeniu cu 18 florini renani. Actul este întărit de preotul român local și de arhidiaconul districtului românesc al Luncii.

Catalogus

Puerorum in possessione Vasad anno 1759° Scholas graeci ritus unitorum sub Scholae Magistro et catechetico Ladislao Szabo frequentantium:

Simeon Popovits, Ioannes Popovits, Basilius Popovits, Gabriel Atges, Thomas Kirian, Ioannes Korom, Demetrius Cser, Michaël Iuház, Gabriel Papp, Gabriel Popovits, Paulus Szilágyi, Marcus Szilágyi, Urzul Szilágyi, Ioannes Szilágyi, Theodorus Szabo, Ioannes Bondics, Georgius Bondics, Ioannes Iacob, Petrus Korsmáros, Gabriel Korsmáros, Ioannes Korsmáros, Demetrius Papp, Ioannes Papp, Petrus Bram, Gregorius Marmorasi, Michaël Papp, Ioannes Talnaj, Theodorus Kis, Michaël Valány, Gabriel Girdán, Andreas Bozintan, Florianus Popovits, Theodorus Kuszu, Georgius Blente, Gabriel Graecus, Stephanus Dernisan. Summa 36.

Hogy fellől megirtt gyermekek görög rituson lévő unitus Vasadi oskolában per annum 1759° jártak és tanultak recognoscalom és atestálom. Vasad 4ta Iuny 1759. Vasadi görög rituson lévő unitus parochus.

Pop Pașc mp.* — [sigiliu personal:]

[Pe verso:] —

Hogy fellől irtt 36 — gyermekeknek esztendőbeli tanitássakért M. Varadj most vacans püspökség cassájából N(emzetes) V(itéz)lő Perceptor Iurkovits Pál uramtúl fogytkozás nélkül 18 Rh(e)nes f(orinto)kat felvettem, róla quietalom. Varad die 6ta Iuny 1759.

Vásadi görög rituson levő unitus iskola mester

Vasilie Sabou mp.* — [sigiliu personal:]

Coram me, Michaële Aaron Districtus Lakságiens. Archi-Diacono mp. —

[Sigiliu personal:]

Nro. 260mo

Scholae rectoris Vassadiensis 18 fl.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 12. Original, l. latină, l. maghiară. Semnături autografe, sigilii, filigran.

1759 iunie (5). Oradea. Catalogul elevilor de la școala unită din Cocod (Kakod) de sub învățătorul Francisc Deac, care pentru învățarea copiilor primește de la domeniu suma de 6 florini renani. Actul este întărit de preotul român local și de Mihail Aaron, arhidiaconul districtului Lunca.

Catalogus

Puerorum in possessione Kokod anno 1759no Scholae graeci ritus unitorum sub Scholae Magistro et catechetico Francisco Deak frequentantium:

Alexander Papp, Demetrius Iuház, Franciscus Takár, Ioannes Bui, Michaël Bai, Ladislaus Nagy, Michaël Hegedős, Ladislaus Nagy, Michaël Vikony, Demetrius Kis, Ioannes Nagy, Petrus Olách. Summa 12.

Hogy fellől megirtt gyermekek görög rituson lévő unitus Kokodj iskolában per annum 1759° jártak és tanultak recognoscalom és atestálom. Varad die 5ta Iuny 1759.

Kokodi görög rituson lévő unitus parochus

Pocsy G(y)örgy mp. — [sigiliu personal:]

Hogy fellől irtt 12 gyermekeknek esztendőbeli tanitásaért M. Váradi most vacans püspökség cassájabúl N(emzetes) V(itéz)lő Perceptor Iurkovits Páál uramtúl fogyatkozás nélkül hat Rh(e)nes I(orinto)kat felvettem, róla quietálom. Varad die 6ta Iuny 1759.

Kokodi görög rituson lévő unitus iskola mester.

Ferencz Dejak mp. — [sigiliu personal:]

Coram me, Michaële Aaron Districtus Laksagiens. Archi —

Diacono mp. — [sigiliu personal:]

[Pe verso:] —

Nro. 258ro

Scholae rectoris Kakadiensis 6 fl.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 15. Original, l. latină, l. maghiară, semnături autografe, sigilii, filigran.

1759 iunie (5). Pocei (Pocsa). Catalogul elevilor care au frecventat școala română din Pocei sub învățătorul Mihail Nistor, care pentru activitatea desfășurată este plătit din caseria domeniială cu 17 florini. Actul este întărit de semnătura cu litere chirilice de arhidiaconul districtului românesc al Luncii.

Cathalogus

Puerorum in possessione Pocsaj anno 1759° Scholas graeci ritus unitorum sub Scholae Magistro et catechetico Michaelē Nistor frequentantium:

Michael Áaron, Michail Meges, Michael Kerekes, Gabriel Fugi, Gabriel Chor, Ioannes Zákál, Theodorus Zákál, Ioannes Iuház, Ioannes Balás, Ieremias Doma, Daniel Keresi, Ioannes Oláh, Michael Reicz, Nicolaus Ork, Ioannes Borna, Theodorus Gál, Petrus Gál, Florianus Popovits, Ioannes Popovits, Lupus Csismadia, Demetrius Ardai, Nestorius Nyerges, Ioannes Szilágyi, Ioannes Váradí, Thomás Váradj, Ioannes Feir, Petrus Zakál, Iotzul Zakál, Simson Papp, Iosephus Nyisztor, Ioannes Zákál, Alexius Popovits, Gabriel Popovits, Michael Osán. Summa 34.

Hogy fellül megírtt és megnevezett gyermekek görög rituson lévő unitus Pocsai oskolában per annum 1759° jártak és tanultak recognoscalom és atestálom. Pocsaj 5ta Iuny 1759.

Áaron Mihály Laksági Esperes mp. — [sigiliu personal:]

Hogy fellől irtt 34 gyermekeknek esztendőbéli tanításáért M. Varadi most vacans püspökség cassájábúl N(emzetes) V(itéz)lő Perceptor Iurkovits Páal uramtul fogyatkozás nélkül tiszenhét Rh(e)nes f(orinto)kat felvettem, róla quietálom 6ta Iuny 1759 — Váradon.

Pocsai görög rituson lévő unitusak oskola mestere

Mihail Nistor mp.* — [Sigiliu personal:].

[Pe verso, f. 14.:] —

Nro. 254to

Rectoris scholae Pocsaien. 17 fl.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 13–14. Original, l. latină, l. maghlară, semnături autografe, sigiliu, filigran.

1759 iunie 11. Oradea, Catalogul elevilor de la școala română unită din Tulca, condusă de învățătorul Ioan Popovici care este plătit cu 29 florini 30 crăițari din caseria domeniială pentru învățarea a 59 de copii. Actul este întărit de protopopul Ion și de către Moise Dragoș.

Cathalogus

Puerorum in possessione Tulka anno 1759 Scholas graeci ritus unitorum sub Scolae Magistero et catechetico Ioanne Popovits frequentantium:

Demetrius Popovits, Ioannes Szirb, Demetrius Popovici iunior, Gabriel Popovits, Gabriel Papp, Pascalius Papp, Ioannes Mézáros, Stephanus Csullja, Ioannes

Barkes, Petrus Borkes, Ioannes Ruz, Gregorius Kozma, Stephanus Molnár, Ioannes Molnár, Ioannes Gavrilucz, Ioannes Martin, Ioannes Palin, Ladislaus Popovits, Elias Braga, Stephanus Brage, Ioannes Mészáros, Gabriel Poppa, Ioannes Csuklja, Ioannes Dubo, Ioannes Boczók, Martinus Demian, Ioannes Bodra, Petrus Poppa, Ioannes Páál, Ioannes Lászár, Stephanus Maroska, Ioannes Demian, Alexa Demian, Ioannes Morár, Gabriel Dubo, Demetrius Simonovits, Gabriel Popovits, Basilius Ardelján, Iosephus Pakurár, Ioannes Malla, Ioannes Kozma, Gregorius Kozma, Ioannes Blaga, Florian Pali, Ioannes Szücs, Ioannes Martin, Pascalius Martin, Moyses Popovits, Ioannes Popovits, Ioannes Pavel, Ioannes Vanna, Ioannes Abrudán, Ioannes Gabrian, Szava Marcu, Pascalius Márian, Florian Páskucz, Ioannes Czink, Simeon Gavrilucz, Ioannes Popovits. Summa 59.

Hogy felüll megnevezett gyermekek görög rituson lévő unitus Tulkaj iskolában per annum 1759° jártak és tanultak recognoscáalom és attestáalom. Váradon die 11^a Iuny 1759.

Görög rituson lévő unitus Esperest:

*Protopop Ion** mp. — [sigiliu personal:].

Hogy fellül irtt 59 — gyermekeknek esztendőbéli tanításáért M. Varadj most vacans püspökség cassájábül N(emzetes) V(itéz)lő Perceptor Iurkovits Páál uramtúl fogyatkozás nélkül huszonkilencz Rh(e)nes forintokat és 30 kraiczarokat felvettem rola quietáalom. Varad die 12^a Iuny 1759.

Tulkaj görög rituson lévő unitusak oskola mesterek.

*Eon Popovici** mp. — [sigiliu personal:].

Idest 29 Rhnes. fl. és 30 cr.

Coram me Moyse Drágosi parochio M. Varadiensi graeci ritus unitorum mp. — [Sigiliu personal:].

[Pe verso, f. 17.:] —

Nro. 253^{uo}

Tulkaiens. graeci ritus unito cathecistae 29 fl. 30 cr.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 16—17. Original, l. latină, l. maghiară, semnături autografe, sigilii, filligran.

1759 iunie 17 Oradea. Catalogul elevilor care au frecventat cursurile școlii române din Beliu sub învățătorul Mihail Christian, plătit de domeniul episcopesc de Oradea cu 24 florini renani. Act semnat de Popa Bogdan din Beliu și de Moise Dragoș.

Catalogus

Puerorum in possessione Béél anno 1759 Scholas graeci ritus unitorum sub Scholae Magistro et catechetico Michaële Christian frequentantium:

Christianus Papp, Theodorus Papp, Ioannes Papp, Georgius Papp, Lupus Papp, Ioannes Magul, Ioannes Bradei, Georgius Papp, Iosephus Papp, Daniel Papp, Kratson Papp, Iovus Popp, Arsenius Popp, Georgius Marta, Ioannes Angel, Gabriel Luts, Michael Luts, Andreas Bogdan, Nicolaus Bogdan, Michaël Biztricz, Georgius Savu, Iacobus Popp, Georgius Csoka, Iovus Bussan, Opra Kocsubán, Ioannes Popp, Petrus Pocsurt, Georgius Markucz, Elias Popp, Nicolaus Bancse, Ieremias Balt, Petrus Varadeu, Ioannes Dudi, Theodorus Dudi, Georgius Czápos, Simeon Papp, Alexius Papp, Theodorus Dudan, Savus Papp, Florianus Karbunar, Abrahamus Vocan, Athenasius Rosiu, Marcus Papp, Petrus Papp, Ioannes Dinga, Iovus Dinga, Pascalius Papp, Iov Stephan. Summa 48.

Hogy fellül megnevezett gyermekek görög rituson lévő unitus Béli iskolában per annum 1759 jártak és tanultak recognoscalom és atestálom. Varadon die 17 Iuny 1759.

Görög rituson levő unitus Béli parochus

Popa Bogdan* mp. — [sigiliu personal:].

Coram me Moyse Drágosi
parochu M. Varadiensis
graeci ritus unitorum mp.
[Sigiliu personal:].

[Pe verso:]

Hogy fellül irtt 48 gyermekeknek esztendőbéli tanításáért méltóságos most vacans püspökség cassájából N(emzetes) V(itez)lő Perceptor Iurkovits Paal uramtul fogvatkozás nélkül húzonnégy idest 24 Rh(e)nes f(orinto)kat felvettem, róla quietalom. Varad die 17 Iuny 1759.

Béli görög rituson lévő unitusok oskola mestere.

Christian Mihail mp. — [sigiliu personal:]

Nro. 252do

Béliensis magistri fl. 24.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 18. Original, l. latină, l. maghiară, semnături autografe, sigilii, filigran.

1759 iunie 18. Păușa. Catalogul celor 50 de elevi care frecventează școala din Păușa sub învățătorul Petru Avram care primește 25 de florini renani pentru munca sa. Actul este întărit de către preotul local Popa Simion și de Moise Dragoș.

Catalogus

Puerorum in possessione Pousa anno 1759 Scholas graeci ritus unitorum sub Scholae Magistro et catechetico Petrus Abraham frequentantium:

Ioannes Urz, Paulus Urz, Theodorus Béc, Gabriel Opris, Gabriel Keus, Florianus Urz, Ioannes Diak, Manuel Phora, Thomas Szirb, Theodorus Varga, Michaël Urz, Lucas Marta, Elias Philipp, Basilius Dame, Nicolaus Baba, Petrus Dagne, Lazarus Pante, Georgius Moftka, Ioannes Philipp, Nicolaus Torne, Ioannes Latre, Elias Sturz, Ioannes Lesán, Ioannes Alexandru, Lazarus Bulás, Ioannes Morna, Elias Philipp, Basilius Marma, Theodorus Surka, Lucas Kreczu, Ioannes Kreczu, Elias Bulgarovits, Petrus Popovits, Demetrius Popovits, Demetrius Balás, Ioannes Popovits, Stephanus Lurs, Ignatius Popovits, Blasius Urz, Petrus Kreczu, Ioannes Matei, Basilius Bungou, Georgius Morna, Nicolaus Balás, Theodorus Chora, Nicolaus Baba, Paulus Farkas, Petrus Farkas, Georgius Torma, Lazarus Guljas. (Summa) 50.

Hogy fellől megnevezett gyermekek görög rituson lévő unitus Pousai iskolában per annum 1759 jártak és tanultak recognoscalom és atestálom. Pousa die 18 Juny 1759.

Görög rituson levő unitus Pousai parochus

Popa Simion* mp. — [sigiliu personal:].

Hogy fellül irtt 50 gyermekeknek esztendőbéli tanitásaért M(éltósá)gos most vacans püspökség casájából N(emzetes) V(itöz)lő Perceptor Iurkovits Pal uramtül fogyatkozás nélkül huzonott idest 25 rh(e)nes f(orinto)kat felvettem rola quietalom. Varad die 19no Juny 1759.

Pausai görög rituson levő unitusok iskola mestere

Avram Petru* mp. — [sigiliu personal:].

Coram me Moyse Drágosi
parcho M. Varadiensi graeci ritus unitorum mp. — [sigiliu personal:].

[Pe verso:]

Nro. 261mo

Posaiensis magistri 25 fl.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 20. Original, l. latină, l. maghiară, semnături autografe, sigilii, filigran.

1759 iunie 18. *Șilindru*. Catalogul elevilor de la școala unită din Șilindru de sub conducerea învățătorului Ioan Piricei care pentru învățarea a 32 de copii primește 16 florini renani. Actul este întărit de preotul local și de către Moise Dragoș.

Catalogus

Puerorum in possessione Selind anno 1759 Scholas graeci ritus unitorum sub Scholae Magistro et catechetico Ioanne Piricsei frequentantium:

Stephanus Thott, Andreas Papp, Ioannes Papp, Demetrius Latki, Ladislaus Thott, Ioannes Farkas, Petrus Farkas, Franciscus Fazakas, Demetrius Grigonca,

Ioannes Danis, Paulus Poris, Ioannes Bodnar, Thomas Iuhos, Gabriel Iuhos, Nicolaus Kelemen, Franciscus Vadoczi, Nicolaus Thomas, Nicolaus Ianos, Ioannes Roman, Oláh Gabor, Demetrius Olajos, Ioannes Bencze, Thomas Mocsilko, Ioannes Csaba, Ioannes Matuz, Sigismundus Frater, Ladislaus Frater, Andreas Mikito, Ioannes Mikito, Franciscus Piricsei, Ioannes Kelevajda, Paulus Czekleti. (Summa) 32.

Hogy fellől megirtt gyermekek görög rituson lévő unitus Selindi oskolában per annum 1759 jártak és tanultak recognoscalom és atestálom.

Selind 18^a Juny 1759

Selendi unitus parochus

Pop Laszlo Ér-Seléndi parocus — mp. [Sigiliu personal].

Hogy fellül irtt 32 gyermekeknek esztendőbéli tanitásaért. M. Varadj most vacans püspökség cassájából N(emzetes) V(itéz)lő Perceptor Iurkovits Pál uramtul fogyatkozás nélkül tizenhat Rh(e)nes f(orinto)kat felvettem róla quietalom Varad die 19° Juny 1759.

Selindi görög rituson lévő unitusok oskola mestere.

Purucei Ianoş* mp. — [sigiliu personal].

Coram me Moyse Dragosi parocho M. Varadiensis graeci ritus unitoru mp. [sigiliu personal:].

[Pe verso:] —

Nro. 275mo

Seléndiensis magistri fl. 16.

Arh. St. Oradea, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 19. Original, l. latină, l. maghiară, semnături autografe, sigilii, filigran.

1759 iunie 19. Oradea. Catalogul elevilor de la școala de rit grecesc unit. din Beiuș, care au fost învățați de Nichifor Popa, plătit cu 6 florini pentru munca sa. Actul este întărit de protopopul Vasile și de Moise Dragoș.

Catalogus

Puerorum in possessione Belinyes anno 1759° Scholas graeci ritus unitorum sub Scholae Magistro et catechetico Nyikeforo. Papp frequentium:

Ioannes Popovits, Michaël Koztán, Georgius Morar, Theodorus Orga, Petrus Orga, Gregorius Barna, Simeon Abraham, Lucas Barna, Michael Molnár, Sava Popovits, Gregorius Popovits, Ioannes Popovici. (Summa) 12.

Hogy fellül megnevezett gyermekek görög rituson lévő unitus Belényesi iskola mesternél per annum 1759 jártak és tanultak recognoscáom és atestáom. Varad die 19 Juny 1759.

Görög rituson lévő unitus Esperest

Protopop Vasilie* mp. — [Sigiliu personal:].

Hogy fellül irt 12 gyermekeknek esztendőbéli tanításáért M. Varadi most vacans püspökség cassajából N(emzetes) V(itéz)lő Perceptor Iurkovits Pál uramtül fogyatkozás nélkül hat rh(e)nes f(orinto)kat felvettem rola quietáom, Varad die 19 Iuny 759.

Belinyesi görög rituson lévő unitusok iskola mestere.

*Popa Nitifor** mp.

Coram me, Moyse Drágosi parochó M. Varadiensi graeci — ritus unitorum mp. — [sigiliu personal:].

[Pe verso:] —

Nro. 251mo

Belényesiensis magistri 6 fl.

Arh. St. Bihor, Fond Episcopia rom. cat. de Oradea, Acte economice, dos. 3858, f. 21. Original, l. latină, l. maghiară, semnături autografe, sigiliu, filigran.